Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1511 — 14 MAYIS 1936 — ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 14 ՄԱՅԻՍ 1936

AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebî yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԱԿԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ՏԱՐԵԿԱՆ	
Թուրքիա	700 գր.	1400 գր.
Արտասահման	110 ֆր.	200 ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար	15 տլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 — ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ — Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.—Գալատա, Թիւնէլի բով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ԻՏԱԼԻԱ ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ
ԵԹՈՎՊԻՈՅ ԿՑՈՒՄԸ ՀԱՂՈՐԴԵՑ
Շահագրգռող պետութեանց

ՆԷԿԻԻՍ ԵՐԹԱԼԷ ԱՌԱՋ ՀՐԱՄԱՑԵՐ Է
Աւարի տալ մայրաքաղաքը

ՓԱՐԻԶ 12.—Լաւատեղեակ շրջանակները կը հաղորդեն թէ, իտալ. պատուիրակը արտաքին նախարարութեան յանձնած է ծանուցագիր մը, որ հաղորդէ Ֆրանս. կառավարութեան Եթովպիոյ կցումը։

ԼՈՆՏՈՆ 12.—Լոնտոնի և Ուաշինկթընի իտալ. դեսպանները հրաման ստացած են յիշեալ կառավարութեանց հաղորդելու Եթովպիոյ վերաբերեալ տեսակցութիւն մը ունեցած է արտաքին խորհրդական Հալի հետ։

ԻՍՊԱՆԻԱ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԻ ՏՈՂԱՆՑՔԸ

ԱՏԻՍ ԱԲԱԲԱ 13.—Ատիս Ապապայէ կը հաղորդեն որ իտալ. պաշտօնական շրջանակները կը հերքեն այն լուրը թէ՝ Իտալիա Եթովպիական բանակ մը պիտի կազմէ, յիշեցնելով որ նման կազմակերպում մը յառաջ բերելու համար երկար ժամանակաշրջանի մը հարկ պիտի ըլլայ վերակազմելու համար երկիրը։

ԼՈՆՏՈՆ 13.—Ատիս Ապապայէ կը հաղորդուի որ պատերազմին երրորդ գոնելը ուռնուցած է մեծ հանդիսութեամբ։ Իտալացի 30 հազար զինուոր ողողնցած են մարաշխան Պատոյլիոյի առջեւէն, որ նստած էր ձիոկայթով հոյակապ ձի մը։ Իտալ. դրօշը մեծ հանդիսութեամբ բարձրացուած է կայսերական պալատին վրայ ի ներկայութեան Պատոյլիոյի, Կարլ Գալիի ու ողջունուած թնդանօթի 21 հարուածներով։

Մարաշխան Պատոյլիո խօսքը ուղղելով բանակին ըսած է.—Իմ հրամաններուս ներքեւ դրուեցիք բոլանդակ Եթովպիան։ Անոնք են խօսքերը, միայն իրողութիւնները կը հաչուուին։ Կեցցէ՛ Իտալիա։

Մարաշխան Կրացիանի հիւանդ ըլլալով չէ կրցած ներկայ գտնուիլ տօնախմբութեան։

ԵԹՈՎՊԻՈՅ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

ՀՌՈՄ, 13.— Մուսոլինի ճարտարագործներու համագումարը նախագահ կոմս Վալեռի պաշտօն յանձնեց տեղեկագիր մը պատրաստելու Եթովպիոյ աղբիւրներու մասին, գործակցութեամբ արհեստագէտներու ու շահագրգռող նախարարութիւններու ներկայացուցիչներու։ Հետազօտիչ զանազան յանձնախումբեր պիտի կազմուին Իտալիա կը յուսայ Հապէշիստանի մէջ գտնել ոսկի, բլաթին, ածուխ, միւք, նիթրատներ, անդիկ և թերեւս քարիւղ։

Իբրեւաւ շրջանակները կ'ըսեն թէ Եթովպիոյ շահագործումը պիտի կատարուի ֆաշական սկզբունքներուն համաձայն։ Հարստութիւնները պիտի անցնին փոքրաթիւ դրամատէրներու ձեռքը։

ՀՌՈՄ, 13.— Խորհրդարանը բացառիկ նիստ մը պիտի գումարէ Հինգշաբթի օր վաւերացնելու համար այն հրովարտակները, որոնք կը հաստատեն ֆաշական կայսրութիւնը։ Մերակոյտը պիտի գումարուի չորեքշաբթի օր։

ՀԱՄՊԵԷ ՊԵՏ ՄԸՆ ԱԼ ԱՆՁՆԱՏՈՒՐ

ՀՌՈՄ, 13.— Հարաբէ կը հաղորդուի որ քաղաքին էմիրը յանձնուած է իտալ. իշխանութեանց։ Բնակիչները, որ հեռացած էին քաղաքէն ատիճանաբար կը դառնան։

ԱՆԳԼ. ԴԵՍՊԱՆԸ ԵՏ ԿԸ ԿԱՆՉՈՒԻ

ԼՈՆՏՈՆ 12.— Պալատին պատասխանելով խորհրդարանին մէջ եղած հարցման մը, ըսաւ որ մարաշխան Պատոյլիոյի կողմէ Մայիս 8ին Ատիս Ապապայի անգլ.-դեսպանատան կատարուած հաղորդագրութեան հետեւանքով հրանգ տուած է անգլ. դեսպանին ճանչնալ Եթովպիան գրաւող իտալ. զին. ուժերուն իշխանութիւնը միջազգային օրէնքներուն համաձայն։

ԼՈՆՏՈՆ 13.— Հաւատի աղբիւրէ կը հաղորդուի որ անգլ. կառավարութիւնը եւ պիտի կանչէ Ատիս Ապապայի անգլ. դեսպան Սըր Մարմատուքէ Պրայսը, որպէսզի ան Ատիս Ապապայի մէջ ներկայանայ։ Ասոր նպատակն է Եթովպիոյ մէջ գտնուող անգլ. հպատակներուն ապահովութեան հարցը։

ՀԱՆԴԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏՈՒԻ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ, 12.— «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի Ատիսապապայի թղթակիցը կը հաղորդէ որ մարշալ Պատոյլիո վերահաստատած է կարգը այս քաղաքին մէջ։ Փողոցները մաքրուած են փլատակներէ, մասնաւորապէս զորանոցներ կը վերահաստատուին հեռաձայնը և կը նորոգեն անթէլի կապերը։

ՀՌՈՄ 12.— Մարշալ Պատոյլիոյի Հարարի, Տիրէ-Տաուայի և Գանտիրի մէջ նշանակած է արտակարգ քոմիսէրներ, որոնք պաշտօն պիտի ունենան անմիջապէս կազմակերպելու իշխանութիւնը և ապահովելու կազմակերպութեան անօրէն Փարիսի, Տիրէ-Տաուայի քոմիսէր Հարարի հիւանդանոցը իտալ. առողջապահական կազմակերպութեան յատկացուած է։ Կարգը և հանդարտութիւնը ամբողջովին վերահաստատուած է այս քաղաքին մէջ, ուր աւարառութիւններ տեղի ունեցան էին իտալ. գունդերու ժամանումէն առաջ։ Տիրէ-Տաուայի մէջ իտալ. ոստիկ. կազմակերպութիւն մը առաջ բերուած է, երկու ժամուան բացուած են տեղացիներու թաղամասին և մէկ իտալ. թաղամասին մէջ։ Իտալեւանմարդ բացուած են եւրոպական թաղամասին մէջ։ Իտալեւանները (հապէշներու լեզուն) օրաթերթ մը սկսած է հրատարակել այս անունով, որու մէջ յօդուած մը ունի «Բօրիէրա սիւտ-Էթիոփիքօ» անունով, որու մէջ

ԱՆԳԼԻԱ ՀՊԻՏԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ
ԻՏԱԼԻՈՅ ՀԵՏ

ԻՏԱԼԻԱ ՀՊԻՏԻ ԴԱՌՆԱՑ ԺԸՆԵՒ
Այնքան ատեն, որ ի զօրու մնան պատիժները

ՄՈՒՍՕԼԻՆԻ ՏԵՍԱԿՑԵՑԱՒ ԹՐՔ, ԴԵՍՊԱՆԻՆ ՀԵՏ

Ազգաժողովի խորհուրդը Էտէնի նախագահութեան տակ առջի օր երկու նիստ գումարած է։ Իտալ. պատուիրակութիւնը, ինչպէս հաղորդած էինք, Հռոմէ հասած հրամանին վրայ մեկնած է ժընեւէ, խորհուրդին գումարումէն առաջ իտալ. պատուիրակները իրենց այս հեռացումին նշանակութեան մասին ոչ մէկ տեղեկութիւն չեն հաղորդած և բաւականացած են ըսելով որ Տուչէի հրամանին կը հնազանդին։

Միւս կողմէ խորհուրդին նիստին հապէշ պատուիրակ Ուօլտ Մերյըմ խօսք առնելով ըսած է որ Եթովպիացի ժողովուրդը մեռնելու է չարաչարակել իր անկախութեան պայքարը։

Էտէն. յետոյ կարդացած է խորհուրդին կողմէ տրուած այն բանաձեւը, որ «Իտալիոյ կողմէ ստեղծուած ցաւալի կացութեան» քննութեան անհրաժեշտ պայմանաժամ մը տալու համար բոլոր անդամ պետութեանց, հապէշական խնդրոյն քննութիւնը կը յետաձգէ Յունիս 15ի խորհուրդի բացառիկ նիստին, միանգամայն պահելով արդի պատիժները։» Շիլիի պատուիրակը պահանջած է վերցնել պատիժները և ձեռնպահ մնացած է այս բանաձեւին քուէարկութեան ընթացքին։ Էքուատէօրի պատուիրակն ալ յայտարարած է որ իր կառավարութիւնը արդէն իսկ վերցուցած է պատիժները։

ԻՏԱԼԻԱ ՉԷ ՔԱՇՈՒԱԾ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԷՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 13.— Լոնտոնի իտալ. շրջանակները կը յայտարարեն որ իտալ. պատուիրակութեան ժընեւէ մեկնումը պէտք չէ նկատուի Իտալիոյ հեռացումը Ազգաժողովէն։ Այլ պարզապէս Հռոմի կառավարութեան մէկ ազդարարութիւնն է, թէ որքան ատեն որ չի կարգադրուի հապէշական հարցը, չպիտի գործակցի եւրոպական պետութեանց հետ։

ԺԸՆԵՒ, 13.— Խորհուրդը ձեւով մը յետաձգած է իր նիստը իր գումարման ընթացքին տեղի ունեցած միջադէպերուն հետեւանքով։ Խորհուրդին այսօրուան նիստին, իսկ հաւանաբար կրկին Յունիսի նստաշրջանին պիտի յետաձգուի Գերմանիոյ կողմէ Լոքարնոյի դաշնագրին բռնաբարման քննութիւնը։ Խորհուրդը կէս օրէ յետոյ պիտի ցրուի երկրորդական կարեւորութիւն ունեցող կարգ մը տեղեկագրեր ընդունելէ յետոյ։

Այստեղ կը կարծուի որ Իտալիա խիստ մօտ ատենէն պաշտօնական բացատրութիւններ պիտի տայ ի մասին Ալօյիզիի ժէսթին։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՀԵՏ

ԼՈՆՏՈՆ 13.— Պաշտօնական շրջանակները կը հերքեն այն լուրերը թէ՝ Մեծն Բրիտանիա մօտերս պիտի խզէ իր դիւանագիտական յարաբերութիւնները Իտալիոյ հետ։ Նոյն շրջանակները կ'ըսեն որ Անգլիա «դիտողի» քաղաքականութեան պիտի հետեւի, որովհետեւ չուզեր ոչ է միջոց ձեռք առնել նախ քան որ 1) Իտալիոյ մտադրութիւնները չի ճշդուին, 2) Գերմանիա չի պատասխանէ իր հարցարանին. 3) Ֆրանս. նոր դահլիճը չի կազմուի։

ԼՈՆՏՈՆ 13.— Արտաքին նախարարութեան շրջանակներէն ստացուած տեղեկութեանց համաձայն, անգլ. կառավարութիւնը երբեք մը տարբեր չէ կորովի ընթացք մը բռնելու Իտալիոյ դէմ և գաղտնօրէն համամիտ է «սպունդի հարուած» մը տալու Եթովպ. խնդրին։

Պաշտօն. շրջանակները դիտել կուտան որ Մեծն Բրիտանիա չուզեր

սեւ չապկաւորներու լէգէոնին հրամանատարը և նախկին լրագրող Փարիսին։ Քաղաքը ամբողջովին դրօշազարդուած է և ամէն կողմ կարելի է տեսնել «Կեցցէ կայսր Վիքթոր Էմմանուէլ, կեցցէ՛ Մուսոլինի» վերտառութիւնները։

ԱՆԳԼԻԱՑԻՔ ԾԱԽԵՐ ԵՆ ՀԱՊԷՇՆԵՐՈՒՆ "ՏՐՄ ՏՐՄ" ԳՆԴԱԿՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 12.— Ժընեւի Ազգաժողովի քարտուղարութիւնը իտալ. կառավարութենէն ստացած է հաղորդագրութիւն մը, որ կ'ըսէ թէ յետ քննութեան հասկցուած է որ Անգլիացիները հայթայթած են հապէշական բանակին «տրմ տրմ» գնդակներ։ Անգլ. կառավարութիւնը պիտի պատասխանէ այս վերագրումին։

ՀՌՈՄ 12.— Եթովպիոյ գրամատունը կը դառնայ Եթովպիոյ իտալ. գրամատուն։ Եթովպիական թալէրը պիտի կապուի լիրէթին և պիտի արժէ 4.02 ֆր.։

ՎԱԼԼԷԿԱՑԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ ՊԻՏԻ ՊԱՏԹԵՑՆԷ ՓՈԹՈՐԻԿԸ

ՓԱՐԻԶ, 12.— Այն լուրերը թէ՝ իտալ. բանակները որոշած են գրաւել Վալլէկան մեծ կարեւորութեամբ դիմաւորուած են։ Այս շրջանը երեք տարի առաջ Հապէշ կայսեր կողմէ Անգլիոյ թողուած էր։

Վալլէկա, որ խիստ հարուստ շրջանն է, միեւնոյն ատեն Նեղոսի ամենակարեւոր ակերը կը պարփակէ։ Կը վախցուի որ Իտալացիներու կողմէ այս շրջանին գրաւումը կրնայ ծանր դէպք մը առաջ բերել Անգլիոյ և Իտալիոյ միջեւ։

ՀՌՈՄ, 13.— Այսօր հրատարակուած հրամանագրով մը չորս ամսուայ մարզանքի համար բոլոր սպաները, ենթասպաները և սաւառնորդները զէնքի տակ կանչուած են։

ՀՌՈՄ, 13. — Ատիս Ապապայէ կը հաղորդուի որ, Եւրոպացի եւ տեղացի տարրերու մօտ իրենց կատարած քննութեամբ իտալ. իշխանութիւնները երեւան հանած են որ, քաղաքը քանդելու հրամանը գրաւոր կերպով տրուած էր նոյնինքն Սէլասիէի կողմէ, իր մեկնումէն առաջ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ
Տկարացաւ բաեր է Հիթլէր

ԳԵՐՄԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՀԵՐՔԵՆ ԱՅՍ ԼՈՒՐԸ
Պալտուինի դահլինը կ'երերայ

ՊԵՐԼԻՆ, 13. — Գերման տեղեկատուութեան դիւանէն. —

«Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի դիւանագիտական թղթակիցը ժընեւէ իր թերթին հաղորդած է որ Հիթլէր վերջերս տեսակցութեան մը ընթացքին խօսած է Մեծն Բրիտանիոյ հեղինակութեան դիւրացման մասին։ Գերման պաշտօն. շրջանակները կը նկատեն այս լուրը անհիմն նախատինք մը Մեծն Բրիտանիոյ հասցէին։ Հաւանաբար այս հերքումը զարբեցնուած է պատիժները պահելու համար քարտէզնթիւն կատարելու համար։ «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի թղթակցին կը հարցնենք թէ՝ ե՞րբ և որո՞ւ առջեւ Հիթլէր կատարած է այս յայտարարութիւնը։

Այլեւս եկած է ժամանակը վերջ տալու միջազգային հանրային կարծիքին այս թունաւորման, որ կը կազմեն նմանօրինակ յերիւրանքներ։

ԼՈՆՏՈՆ 13.—Դահլիճը իր չաբաթական նստին զբաղեցաւ մանաւորապէս Եթովպիոյ կցման և պատիժներու խնդիրներով։

ԼՈՆՏՈՆ 13.—Այսօրուայ չաբաթական նիստին դահլիճը զբաղեցաւ մանաւորապէս արտաքին կացութեամբ։ Իտալիոյ այն ամբաստանութեամբ թէ՝ Անգլիա հայթայթած է «տրմ տրմ» գնդակ Եթովպիոյ, Պալեստինի խռովութեանց մէջ իտալական քարոզութեան կատարուած ազդեցութեամբ, բայց վերջնական ոչ մէկ աշխատութիւն կատարած է Էտէնի բացակայութեան պատճառով։

Կը վախցուի որ «պիտէի գաղտնիքներուն փախուստի» խնդրին քննութեանց մէջ ձեռք բերուած դրական արդիւնքները Պալտուինի դահլիճին անկումին պատճառ դառնան։

պատերազմի բռնուիլ Իտալիոյ դէմ, որքան ատեն որ այս վերջինը չի սպառնար Եգիպտոսի անգլ. շահերուն։ Ասոր համար էր որ Անգլիա ետ քաշեց Միջերկրականէ մեծ թիւով մարտանաւեր։ Սակայն և այնպէս, ընդդիմադիրները կը պահանջեն կորովի քաղաքականութիւն մը Իտալիոյ հանդէպ և կը քննադատեն Պալտուինի թոյլ ընթացքը։

ԼՈՆՏՈՆ 15.— «Մեծն Բրիտանիա պաշտօն չունի յեղաշրջելու աշխարհը։ Անոր համար աւելի լաւ պիտի ըլլար, եթէ երբեք գոյութիւն չունենար Ազգաժողովը։» յայտարարեց Լորտ Սէմբիլ, լորտերու ժողովին վիճաբանութեանց ընթացքին։ Յետոյ առաջարկեց կազմութիւնը խորհուրդի մը, որու պիտի անդամակցին Անգլիա, Գերմանիա, Ֆրանսա, Իտալիա և Սովէթ Ռուսիա, ապահովելու համար Եւրոպայի խաղաղութիւնը։

ՀՌՈՄ 13.—Մուսոլինի ընդունեց Թուրքիոյ դեսպան Բակըզ Պայտուրը։

ՀՌՈՄ 13.—Պաշտօնական շրջանակները կը մերժեն ոչ է յայտարարութիւն կատարել իտալ. պատուիրակութեան ժընեւէ հեռացման նշանակութեան մասին։

Նոյն շրջանակները յայտարարած են.—Ձենք գիտեր որ ի՞նչ պիտի պատահի ներկայիս, բայց իտալական ժէսթը խիստ մեծ կարեւորութիւն ունի։ Այս մասին պաշտօն. շրջանակները միւիայն սա բացատրութիւնը կուտան.—Իտալիա չի կրնար հապէշ պատուիրակին հետ միեւնոյն սեղանին առջեւ տեղ գրաւել քանի որ Եթովպիա այսուհետեւ իտալ. կայսրութեան մաս կը կազմէ։

ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՓԱՐԻԶ 13.—Իտալ. պատուիրակութեան հեռացումը որոշ ջղագրգռութիւն առաջ բերած է Փարիզի մէջ։ Հարց կը տրուի թէ՝ Իտալիոյ մեկնումը ժամանակաւո՞ր թէ վերջնական հանգամանք ունի։ Այս ձեւոյ նարկին եւրոպական քաղաքականութեան վրայ ունենալիք հետեւանքը մտահոգութիւն կը պատճառէ։

Ֆրանս. շրջանակները կը խորհին որ Իտալիա չպիտի դառնայ ժընեւ այնքան ատեն որ պատիժները ի զօրու պիտի մնան։

Արմատական ընկերվարական պաշտօնաթերթը «Ռէփիպլիք» կը գրէ.—Ֆրանսա պէտք է հաշտարարի դեր կատարէ։ Հռոմ երախտապարտ պիտի մնայ։

«Էքսօ տը Փարի» կը գրէ.—Ժընեւի մէջ չեն կարծեր որ Իտալիա վերջնապէս քաշուի Ազգաժողովէն, որովհետեւ միայն իր ներկայութիւնը անցեալ աշունէն սկսեալ բազմաթիւ առաւելութիւններ ընծայեց Մուսոլինիի։

«Ժուռնալ» գիտել կուտայ որ Իտալիա չի կրնար մեկուսանալ, որովհետեւ այդ պարագային գերման մեքենայութեանց հետ դէմ յանդիման պիտի գտնուի։

ՓԱՐԻԶ 13.—Ալօյիզիի յանկարծակի ժընեւէ մեկնումը յուզում պատճառած է Ֆրանս. մամուլին։ «Էքսօ տը Փարի» կը գրէ.—Եթէ ազդարարութիւն մըն է ասիկա, կարելի է դեռ միջամտել, բայց եթէ այս ժէսթը հետեւանք է վերջնական որոշման մը, Իտալիա կորսուած պիտի ըլլայ ոչ միայն ժընեւի այլ և եւրոպական խաղաղութեան համար։ Հրաշք մը պէտք է որ դեռ ողջ դուրս գայ Ֆրանքոֆիտալական բարեկամութիւնը։

«Էօվր» կը գրէ.—Միակ յոյսը որ կայ Յունիս 15ին հաւատ, այն ալ Իտալիոյ յանձնառութիւնը պիտի ըլլայ գործակցելու Եւրոպայի հետ ի գին Եթովպիոյ կցման բոլոր երկիրներուն և Ազգաժողովին կողմէ ճանչցման։

ՊԵՐԼԻՆ 13 —Ալօյիզիի ժընեւէն մեկնումին մասին «Պէրլինըր Մօրկենփոսթ» կը գրէ.—Խիստ հաւանական է որ Իտալիա դեռ անդամ մնայ Ազգաժողովին այս միջադէպէն յետոյ։ Դիւանագիտական բանակցութեանց վերսկսումը բոլորովին անկարելի կը թուի ժընեւի վերջին միջադէպէն յետոյ։

ՀԱԼԱՃԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

«Եէտի Կիւն» պարբերաթերթին մէջ, Հիւսէյին Ճահիտ Եալչընը, «Ծանօթներս» ընդհ. խորագրին տակ գրի կ'առնէ յիշատակները Օսմ. կառավարութեան եւ Իթթիհատի աւագանիին մասին: Ասոնցմէ հետաքրքրականները թարգմանաբար կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն: Այսօր կուտանք Օսմ. կառավարութեան հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պետրոս Էֆ. Հալաճեանը:

Նորատունկեան Էֆ. պէտքը ըզգացած էր հրաժարելու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն: Անոր տեղը ուրիշ մը պիտի բերուէր: Բայց զանազան տարբերէ կազմուած Օսմ. կայսրութեան զահլիճը, նախարարի մը ընտրութեան առնն պարտաւոր էր ուրիշ շատ մը նկատումներու կարգին աչքի առջեւ ունենալ նաեւ քրիստոնեաները որոնցմէ մէկը պէտք էր առնել իր մէջ: Եթէ հայ Նորատունկեան Էֆ.ին տեղը թուրք մը և կամ տարբեր ցեղէ իսլամ մը բերուէր, իրենց քաղաքական բաղձանքները յուսախաբութեան մատնուած քրիստոնեայ տարբեր անմիջապէս կը սկսէին բողոքի ձայն բարձրացնել: Նկատելով որ խորհրդարանական դրութիւնը համաձայնութեան վրայ հիմնուած է, անոնք որ ժողովին մէջ մեծամասնութիւն ունենալ կ'ուզէին, պարտաւոր էին ուրեմն զոհացնել իրենց չուրջինները: Այս իսկ պատճառաւ, գրեթէ կէսիկի մը հանդամանքը ստացած էին նախարարութիւնները և ազգամանրուրու յատկացուած բնակարաններուն նման կը բաժնուէին անոնք զանազան տարբերու միջեւ:

Պէտք էր ուրեմն Հայ մը բերել Նորատունկեանին տեղ: Երկար փնտռտուքներէ յետոյ Հալ.ճեանը գտան: Եւրոպական համալսարանէ վկայեալ իրաւագիտութեան տոքթէօր էր, Թուրքերէն գիտէր, ո՛չ մէկ հայ կուսակցութեան կը պատկանէր և Օսմանցիութեան գաղափարականին կապուած էր սերտօրէն: Բոլոր այս առաւելութիւններուն վրայ ուրիշ յատկութիւն մըն ալ ունէր. երկար, գեղեցիկ մօրուք մը կը զարդարէր անոր դէմքը:

Իթթիհատը այլեւս պարտաւորուեցաւ տեղի տալ այսքան յատկութիւններու հանդէպ և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան բերուեցաւ Հալաճեան Էֆ.ն:

Անիկա լրջօրէն փարեցաւ գործին, ամէնէն յարատեւող և աշխատասէր նախարարներէն մէկը եղաւ: Առաջին տարի իսկ գլխաւոր նպատակ ընտրեց դիւաններու մէջ կանոնաւորութիւն հաստատել: Տրպաւորիչ չարժուձեւերով ճառեր խօսեցաւ իր պաշտօնատարներուն:

Այսուհանդերձ, հակառակ Հալաճեան Էֆ.ի լրջութեան, դիմացինները միեւնոյն վերաբերումը չէին ունենար անոր հանդէպ: Զարթճճի ազոց նման, որոնք նորեկ ուսուցիչի մը տակը կողմը կը գուշակեն չուտով, օր տեսած, փարճառու և ուշիմ պաշտօնատարներ շանոր ծիծաղելի կողմերը կը գտնէին և առանց յարգանքի մէջ թերանալու, անմեղունակ երեւոյթով ակնարկութիւններ կ'ընէին:

Հալաճեան արդարացուց իր վերջին վայրկեանը հաւատարիմ մնաց Իթթիհատին և չարժնուեցաւ Օսմանցիութեան քաղաքականութենէն: Բայց երբ Օսմ. կայսրութիւնը կազմալուծուեցաւ՝ ան ալ «Իմ բարեկամութիւնս մինչեւ հոս է» ըսաւ:

Հալաճեան Էֆ. իր բարեկամներուն հանդէպ շատ հաւատարիմ, մաքուր և անկեղծ էր:

Օսմ. կայսրութեան հանրօգուտ շինութեանց նախարար Հալաճեան, իր առաջին գործունէութեան մէջ մատ խածնել տուաւ նոյնիսկ ամէնէն կրակոտ ազգայնականներուն:

Պաշտօնական բացումը կը կատարուէր Հայտար Փաշայի կարծեմ նաւահանգիստին կամ ուրիշ մէկ տեղին. գերման տնօրէն Քաուց, նախարարներէ, պաշտօնատարներէ, տեսակցիներէ ու Եւրոպացիներէ բաղկացած բազմութեան մը առջեւ ճառը կարդալու համար ոտքի ելաւ: Ցանկարծ մեր ականջներուն բախեցաւ լեզու մը՝ որուն անընտել էինք և չէինք գիտեր: Ի՜նչ զարմանալի գերմաներէն էր այս լեզուն Ո՛չ, ամէն օր կը սըխալէր: Տնօրէն Քաուց, որ բան մը իսկ Թուրքերէն չէր գիտեր, հիմա Պապելիի ոճով գրի առնուած ճառ մը կ'արտասանէր, այսինքն կը կարդար ձեռքի թուղթէն: Աչքերս Հալաճեանին կողմը դարձուցի, անիկա իր ակնարկներուն մէջ յազթանակի ժպիտ մը ցոլացնելով, մօրուքը կը շոյէր հպարտօրէն: Յետոյ բացատրութիւն առաւ ինծի և ըսաւ.

— Մօնչէռ, այս մարդիկը կը գտնուին օսմանեան հողի վրայ, հոս կ'աշխատին, դրամ կը շահին, ուրեմն պէտք չէ՞ որ պաշտօնական բացումի հանդէսի մը բացման ճառն ալ Թուրքերէն արտասանուի: Խերեր նիդ կ'անիծեմ, թոյլ չեմ տար որ Թուրքերէնէ զատ, ուրիշ լեզուով խօսիք ըսի, ճառը գերմաներէն գիրերով գրել տուի և Թուրքերէն կարդացուցի:

Հալաճեան չափազանց հաճոյք կը զգար նախարարութեան փառքէն և մեծութենէն: Շատ զոհ էր ինքզինքէն, կամքին ուժէն ու կարողութենէն: Հարկ չէր զգար իր այս զոհունակութիւնը ծածկելու: Իր մօրուքին գեղեցկութիւնը յարաճուն հանդամանք մը ստացաւ, մեծցաւ և իրաւունք չտեսաւ աւելի մեծ խնամքի:

Հալաճեան Էֆ. հանրօգուտ շինութեանց նախարար էր երբ Պուլկարիոյ Ֆէրտինանտ թագաւորը Սուլթան Բէշատին այցելութեան եկաւ: Օսմ. աւագանիի կարգին, Ֆէրտինանտի վրայ ամէնէն շատ ազդեցութիւն գործող և անմոռանալի յիշատակ մը ձգողը Հալաճեանն էր: Պուլկարաց թագաւորը պահ մը հարցուց.

— Ասորական մօրուքով նախարար մը կար, ո՞ւր է ան:

Արդարեւ, Հալաճեան իր նշանաւոր մօրուքովը մեզի կը յիշեցնէր Ասորեստանի պատմութեան մեծ վեհապետները, որոնց փորագրեալ դիմագծերը կը գտնուին հրնութեանց թանգարաններու մէջ:

Կասկած չկար որ շատ կարդացած էր ան: Անուրանալի էր աշխատասիրութիւնը, մանաւանդ կանոնաւոր աշխատութիւնը: Սակայն ազգ մը ասոնցմէ պարզապէս միայն կ'ըլլար երբ իր մասնագիտութենէն դուրս կ'ելլէր: Շատ կարեւորութեամբ կ'ուզէր որ գնահատուի իր արժէքը այս աշխարհիս մէջ ուր արժէքներու գնահատութիւնը տեղ չունի ընաւ: Անոնք որ միամտութիւնը կ'ունենային չգնահատելու զինքը, Հալաճեան աչքերը բանալով կը ջանար մզել զանոնք իրաւունքը ճանչնալու:

Մանր մունր գործունէութիւններ կ'արհամարհէր, միտքը լեցուն էր մեծ ծրագիրներով: Ճամբաներու շինութեան հսկայ ծրագիր մը կ'երեւակայէր: Նոյնիսկ ֆրանս. ընկերութեան մը հետ պայմանագրութիւն մը կնքելով գործի ալ ձեռնարկեց: Այս պայմանագրութեան առաջին մասը կը կազմէր Մուսանիա—Պրուսա մեծ շօսէն: Յետոյ վստահեցուցած էին որ այս շօսէն երկար ժամանակ պիտի դիմանայ: Բայց խեղճ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարը ինքը չի կրցաւ դիմանալ և տագնապի մը յորձանքէն քչուելով գնաց...:

ՀԻՒՍԷՅԻՆ ՃԱՀԻՏ ԵԱԼՉԸՆ

2796 ՏԱՐԲԵՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐ

ԵՐԿՐԱԳՈՒՆՏԻՆ ՎՐԱՅ

Առաջին անգամ չէ որ փորձեր կը կատարուին հաշուելու մեր երկրագունտին վրայ խօսուող լեզուները:

Անգլիացի բանաստեղծ Ուիլեամսըն, շնորհիւ իր ամբողջ բանակ մը աշխատակիցներուն, յաջողած է բացառապէս ճիշտ և անվիճելի տուեալներ հաւաքել, և հաստատել թէ մեր երկրագունտին վրայ այժմ կը խօսուին 2796 լեզուներ:

Ասոնցմէ 860ը պէտք է համարել ամէնէն կարեւորները: Եւրոպայի մէջ կը խօսուին 48 տարբեր լեզուներ, Ասիոյ մէջ՝ 153, Ափրիկէի մէջ՝ 118, Ամերիկայի մէջ՝ 424, իսկ Խաղաղական ովկիանոսի կղզիներուն մէջ 117:

Կարելի է ըսել թէ խօսուող լեզուներու թիւը սովորաբար կը պակսի: Տեղական բարբառները իրարու ետեւէ կ'անհետանան: Ըստ Ուիլեամսընի, տարին միջին հաշուով կ'անհետանան երեք տեղական լեզուներ:

Ապագային կարելի է սպասել, որ աւելի մեծ թափով և աւելի մեծ թիւով լեզուներ պիտի պակսին, իրենց տեղը դիջելով աւելի մեծ ու տարածուած, կամ համաշխարհային լեզուներուն...:

Աւելորդ է՞ ըսել թէ, լեզուներու ահեղ մրցումին մէջ ամէնէն աւելի դիմանալու ընդունակ են լեզուները այն ազգերուն, որոնք անկախ հայրենիք և պետութիւն ունին:

Ո՞Վ Է ՆՇԱՆԱՒՈՐ ՍԱՒԱՌՆՈՐԴՈՒՀԻ ԷՄԻ ՄԱԼԻՍՕՆ

Քանի մը օրէ ի վեր հասած հեռագրերը կ'իմացնեն անգլիացի նշանաւոր սաւառնորդուհի Էմի Մալիսօնի Լոնտոն—Քաբի թռիչքին մէջ չհասած յաջողութիւնը: Տիկ. Մալիսօն հիմա Քաբէն մեկնած է Լոնտոն, նոր մրցանիշ մը եւս կատարելու համար: Տիկ. Մալիսօն, որ դեռ 33 տարեկան երիտասարդ կին մըն է, քանի մը տարի առաջ առանձինն, Լոնտոնէն Աւստրալիա թռիչք մը կատարած և «Տէյլի Մէյլ» թերթին տրամադրած 10000 սթերլին պարգեւը շահած էր: Այս թռիչքն էր որ սաւառնորդուհին միջազգային դէմք մը դարձուց: Ամբողջ աշխարհ ճանչցաւ զինքը: Լոնտոնի ընակչութիւնը զայն դիմաւորեց իբր օդային հերոս մը: Անոր ի պատիւ հացկերոյթներ տարքուեցան: Տիկ. Մալիսօն այն տեսն, արտասանուած ներբողելից խանդավառ ճառերուն ի պատասխան կտրուկ կերպով ըսած էր.

— Ես Անգլիոյ համար աշխատեցայ:

Տիկ. Մալիսօն դէպի Աւստրալիա իր թռիչքէն յետոյ 1931ին Լոնտոնէն Թոքիօ թռիչքը տասը օրէն, 1932ին ալ Լոնտոնէն Քափ թռիչքը նոյնպէս տասը օրէն յաջողեցաւ կատարել և երկու մրցանիշներ կոտրեց: Նոյն տեսներն էր որ ամուսնացաւ սաւառնորդ Ճիմ Մալիսօնի հետ: Այս հարսնիքը Լոտոնի բնակչութեան խանդավառ արտայայտութիւններուն մէջ տեղի ունեցաւ: Քիչ յետոյ, այր և կին միասնաբար թռիչքներ կատարեցին և առաջին անգամ Ատլանտեան ովկիանոսը անցնող ամուսնը եղան:

Վերջապէս, Էմի Մալիսօն ներկայ տարուոյ Ապրիլ 3ին. Լոնտոն-Քափ մրցանիշը կոտրելու համար, պարզ սաւառնակով մը մեկնեցաւ Լոնտոնէն: Նպատակն էր նոյն հեռաւորութիւնը նախապէս այդ թռիչքը կատարած և մրցանիշ կոտրած օդանաւորդ Թոմմի Ռոզէն աւելի կարճ ժամանակի մէջ կտրել:

Էմի Մալիսօնի թռիչքին առաջին մասը լաւ անցաւ, հակառակ տիրող անհպատ օդին: Սակայն Ալճէրիայէ անցած միջոցին օդանաւորդուհին սաւառնակը խանգարուեցաւ և ստիպուեցաւ ետ դառնալ: Սակայն հաղիւ ամիս մը անցած, վերստին ձեռնարկեց իր յանդուգն թռիչքին, և այս անգամ յաջողեցաւ կատարել իրմէ առաջ այլ մարդու մը հաստատած մրցանիշը: Էմի Մալիսօն իր չհասած յաջողութիւններով առաջնակարգ դէմք մը դարձած է: Էմի, Աւստրալիոյ թռիչքին դեռ նոր ձեռնարկած շրջանին երկչոտ երիտասարդուհի մըն էր: Սակայն այսօր դիւցազն մը դարձած է ան: Այսօր ան շփման մէջ կը գտնուի Լոնտոնի ամէնէն բարձր ընկերութիւններու հետ և իր համբաւը միացած շնորհալի գեղեցկութեանը, անդամ մը եւս հրապուրիչ կը դարձնէ զայն: Այս կինը որ ամենավերջին արդուզարդով կ'երեւի ամէնէն արդիական և ազնուական շրջանակներուն մէջ անգամ մը որ նստի իր օդանաւը, անզուգական քաջութիւն և յանդգնութիւն ցոյց կուտայ: Ի հարկին օդանաւային ուեւէ խանգարում ինքը կը նորոգէ, մեքենայի վրայ հակելով իւղերու մէջ կ'աշխատի:

Տիկ. Մալիսօն այսօր իրաւամբ Անգլիոյ մեծագոյն պարծանքը եղող կիներէն և օդային դիւցազներէն մէկն է:

ՊԵՐԼԻՆԻ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԸ

Պերլինէն կը հեռագրեն թէ, գերմանացիները կը յուսան որ Պերլինի մէջ տեղի ունենալիք ողիմպիական խաղերուն 8 միլիոն հոգի պիտի այցելեն: Այդ նպատակով մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնեն:

Պ. ՌՈՒԲԷՆ ՍԻՄԷՐՃԵԱՆ, Ռ. Դոլէճի 1927ի շրջանաւարտներէն, մարզիչ նշանակուած է Պասքէթպոլի Թուրք. Ազգ. խումբին, որ կը պատրաստուի՝ մասնակցելու Պերլինի ողիմպիականին,

ՓՐՕՖ. ՌԸՆԷ ՎԷՐՆՕ ՀԱՅԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Փրոֆ. Ռընէ Վէրնօ, վերջերս հրատարակած «Մարդը, ցեղերը եւ սովորութիւնները» շահեկան հատորին մէջ, հետեւեալը կը գրէ Հայերու մասին. —

«Հայերը թէպէտ իրանեան լեզուներէն զատ՝ գրեթէ կերպով տարբեր լեզու մը ունին և ֆիզիքապէս ալ նուազ միատարր ժողովուրդ մըն են, սակայն, ընդհանրապէս իրանեան ընտանիքէն կը սեպուին: Անոնք առհասարակ ցրուած են Վանայ լճի շրջականներէն սկսած մինչեւ Արարատ, Թուրքիայէն մինչեւ Իրան, Ռուսաստան, Կեդր. Ասիոյ խորերը. հարաւ-արեւելեան Եւրոպա, Ափրիկէ և նոյն իսկ Ամերիկա: Հայերուն ընդհանուր թիւն է չուրջ 3 միլիոն: Հայերը խառնուած են Սեմականներու, Թուրքերու, Քիւրտերու, Ճօնկոլներու հետ, սակայն մեծ մասը կը ներկայացնեն հետեւեալ յատկանիշները, որ կը համապատասխանեն բուն հայկական տիպարին. — Հասակը միջինէն քիչ մը բարձր, մորթը սպիտակ, սեւ մազեր. սեւ աչքեր, կարճ գանկ: ձուաձեւ դէմք, ուղիղ քիթ, յաճախ արծուաքիթ, բերանը քիչ մը լայն, շրթունքները նուրբ և լաւ գծագրուած: Հայերը արգիւնաբեր չեն, սակայն կը զործեն թանկարժէք գործեր, ինչպէս նաեւ կտաւի քանի մը տեսակներ և լաւ զինագործներ են: Հայերու բուն զբաղումն է առեւտուրը և սեղանաւորութիւնը: Ցաճախ զանոնք կը ներկայացնեն ագահ և նենգամիտ: Է. Շանթը կ'ըսէ թէ Հայերը խելացի, աշխատասէր, խնայող, հայրենասէր, գթասիրտ, հիւրասէր, արուեստներու, բանաստեղծութեան և գիտութեան ընդունակ ժողովուրդ մըն են» (էջ 272):

Յետոյ շատ ամփոփ կերպով քանի մը բառերով կուտայ մեր պատմութիւնը, ընտանեկան սովորութիւնները, կրօնական բաժանումները, եւն.:

ՊԷՅՕՂԼՈՒԻ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԻ

ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՄԷԿ ՆՈՐ ՍԽԱԼ

Վարչութիւնը նախորդ երեք բացառիկ նիստ մը գումարած է յատկապէս զբաղելու համար Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդի ցանկով, որուն պարզած խնդրով, որուն պարզած երեւոյթը որքան սկսած է զգեցուցիչ դառնալ, նոյնքան նոզկանք ստեղծել իսկապէս որոշ ազգայիններու:

Ժողովը իր այս նիստին իր զեկ դարձած է «կազմալուծուած» Թաղ. Խորհուրդի վերջին նիստին անցքերուն (Մ. Խ.—Ինչ նի չէ թէ որմէ՞. արդեօք տեղի գրէն Պէյօղլուի քարոզիչ Ա... եան արքեպս.ի, որ վարչութիւնը հրահանգով նիստի հրաւիրած «կազմալուծուած» Թաղ. Խորհուրդը, թէ ոչ «ոչ-հրաժարական» Թաղականներէն:)

Ժողովը նոյնպէս կարդացաւ «ոչ հրաժարական» չորս թաղականներուն կողմէ (Փրոֆ. Ց. Ա... Պ. Պ. Մ. Իւթիւճեան, Լ. Ա... բէնեան, Մ. Ղազարոսեան) բազբուած այն գրութիւնը, կը բացատրուէր Պ. Պ. Լ. Ա... բէնեանի և Մ. Իւթիւճեանի զովին անցեալ նիստին խնդիրները,

Վարչութիւնը, խորհրդակցելէ յետոյ, հետեւեալ որոշումը ա... է.—

«Նկատելով որ կարելի չէ Թաղ. Խորհուրդի անդամներուն միջեւ փոփոխելի համերաշխութիւնը (ե՞րբ գոյութիւն ունեցեր արդէն):

Նկատելով որ Խորհուրդը անդամներուն հրաժարելովը անցուցած է իր օրինական գ...

Եւ որպէսզի թաղը առանց մարմնի չի մնայ,

Ժողովը որոշեց որ «ոչ հրաժարեալ» չորս անդամները մասէն (իսկ առնուազն երեքը ինչպէս յայտարարեցին իրենց թղթերուն կցած թաղականներէն) շարունակեն իրենց պաշտօնը, իրենց վրայ ուելցնելով հնարները վրայ ուելցնելով Պ. Թաղեցի ազգայինները.—Պ. Դիմաքսեան, Օ. Կոկանեան, Վ. Հինդլեան»: Այս անոնք կը գտնուին անցեալ տարի Խորհուրդի վերակազմութեան մասին պատկան իշխանութեան ուած եռապատիկ ցանկին մէջ:

Բացարձակ է որ Վարչութիւնը, Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդի ծուռածին այս ձեւ լուծումը ... լով նոր սխալ մը եւս գործելու, նկատիւնենալով որ լուծումը այս ձեւը ոչ օրինականութեան ... ոչ ալ տրամաբանութեան հիմ... ունի:

Արդարեւ, Վարչութիւնը ... ջին սխալը գործեց առանց ... այլի ընդունելով չորս անդամներուն հրաժարականը, մինչ իր ... ... «կազմալուծուած» ուղղութիւնն իսկ ... հանջէր որ նախապէս մերժուի:

Յետոյ սխալ էր «կազմալուծուած» յայտարարելով Խորհուրդը, հրաւիրել զանոնք մինչեւ նոր ընտրութիւն ... նակեն իրենց պաշտօնը. ... նուազն միամտութիւն ...

զարդով կ'երեւի ամէնէն արդիական և ազնուական շրջանակներուն մէջ անգամ մը որ նստի իր օդանաւը, անզուգական քաջութիւն և յանդգնութիւն ցոյց կուտայ: Ի հարկին օդանաւային ուեւէ խանգարում ինքը կը նորոգէ, մեքենայի վրայ հակելով իւղերու մէջ կ'աշխատի:

Տիկ. Մալիսօն այսօր իրաւամբ Անգլիոյ մեծագոյն պարծանքը եղող կիներէն և օդային դիւցազներէն մէկն է:

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — ԹԻՒ 19 —

ՐԷՃԱՏ ՆՈՒՐԻ

ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԱՐԵՒԸ

Թարգմ. Գ. ՀՐԱՆՏ

Ա. ՄԱՍ

VII

Հօրս մահէն յետոյ երբէք ոտք չէի կոխած այս կղզին և օտարներու ձեռք մնացած էր ագարակը, այս պատճառով հիմա շատ անհնարին հասոյթ մը կ'ապահովէր ինձ: Վերջին տարիները, հօրեղբայրս այլեւս չէր կրցած պէտք եղածին պէս զբաղիլ իմ գործերովս՝ իր չափազանց յառաջացած տարիքին պատճառով: Ապրուստիս միակ միջոցն էր ուրեմն բանակէն ստացած թոշակս: Սլ ժամանակը հասած էր որ թեթեւութիւններէ հեռու մնամ եւ խելացի ու խելօք մարդ մը ըլլամ:

Հօրեղբայրս այս նիւթական ոչ փայլուն կացութիւնը ինծի հասկացուցած օրը ըսաւ.

— Մի գուցէ սուգի և տխրութեան մատնուիս Նազմի. քեզի համար կեանքը նոր կ'սկսի, սպասյակոյտի փայլուն ապայ մը ըլլալով երկիր վերադարձար, ուշիմ ես, քաջ և համակրելի ես, եթէ քիչ մը ջանք թափես չուտով կը յառաջդիմես և կարեւոր անհատականութիւն մը կ'ըլլաս բանակին մէջ:

Վերադարձէս իվեր գրեթէ բոլոր ժամանակս կ'անցնէի Զամլըճայի ապարանքը: Պոլիսը չէի սիրեր այն տեսն և անոր զբօսավայրերը ծիծաղելի ու ձանձրացուցիչ կը թըւէին ինձ և զանոնք Եւրոպայի կոչտ մէկ ծաղրանկարը կը նկատէի:

Ժամանցի համար ձիով երկար պտոյտներ կ'ընէի Ալէմտաղի ճամբաները, որսի կ'ելլէի, ապարանքին պարտէզի նստած ջրաներկ թապլօներ կը գծէի և յետոյ ընթերցանութեամբ կը պարապէի:

Ապարանքը, հինին բաղդատմամբ, աւելի հանդարտ և անաղմուկ էր: Ի՜նչ օգուտ որ հօրեղբօրս մեծ աղջիկը երեք տարիէ ի վեր կը բացակայէր Պոլսէն, արտաքին նախարարութեան պաշտօնեաներէն եղող ամուսնոյն հետ կը շրջէր երկրէ երկիր:

Ապարանքը մնացած էին միայն Շիւքրանը, Կիւլիւզար գալֆան եւ ծերունի ծառայ մը:

Շիւքրան որ 22 տարեկան էր, չափազանց գորովագութ և մաքուր բարոյականի տէր աղջիկ մըն էր: Ամէն ինչ անկէ կախում ունէր ապարանքին մէջ և Շիւքրան գիշերը ցերեկին կը խառնէր ծեր եւ հիւանդկախ հօրը վերջին տարիները երջանիկ անցնել տալու համար: Հօրեղբայրս զայն. «Մայրիկ, Շիւքրան մայրիկ» կը կոչէր: Արդարեւ անիկա տունին մայրիկը եղած էր հօրեղբօր կնոջմ մահէն ետքը:

Շատ գեղեցիկ չէր Շիւքրան, բայց զինքը շատ համակրելի էակ մը դարձուցած էին կապոյտ աչքերը՝ որոնք՝ տամկացած էին կարծես իր բարի հոգիէն բխող գութի արտասուքով, լայն ճակատը՝ որ չրջանակուած էր շագանակագոյն գրուզ մազերով և կապած սեղմօրէն, մեղրածոր բերանը՝ որ կը յարաժպտէր ձախ այտին վրայ խիստ սիրուն փոսիկ մը յառաջ բերելով:

Աչ քունքին վրայ խուրձ մը սպիտակ մազ կար: Շիւքրան սպիտակ մազերու այս խուրձը մայրական իրաւունքի խորհրդանշան մը կը համարէր և անզուգական զարդի մը նման ճակտին վրայ կ'իջեցնէր: Մերթ ընդ մերթ ձեռքովս անոր մազերը կը ծածկէի և միայն այս սպիտակ թելերը դուրս թողելով. «Շիւքրանիկս թէև երիտասարդութիւնդ շատ գեղեցիկ չհամարուիր, բայց այս խորհրդանշանդ ցոյց կուտայ թէ ծերութեանդ շատ աղուոր պիտի ըլլայ, Ջանա՛ չուտ ծերանայ» կ'ըսէի ու կը կատակէի:

Տունին մէջ կը շրջէր անձայն ու անշշուկ և այս պատճառով հօրեղբայրս զայն ստուերի մը կը նմանցնէր ըսելով. «Քանի այս աղջիկը կը պտտի, կը կարծեմ որ ամբեւ ճառադայթներուն տակ, անհանգիստ դիրքով մը պառկեր եմ, զով շուք մը կ'իջնէ վրաս եւ հանգստութիւնս կը վերագտնեմ»:

Շիւքրան յամառօրէն կը մերժէր տեղի ունեցող ամուսնութեան առաջարկները.

— Պարտականութիւնս չէ ամբարտաւան տակաւին ... ի՞նչ կ'ըլլայ հօրս վիճակը եթէ ես ամուսնանամ, կ'ըսէր:

Օր մը նորէն, լաւ դիրքի տէր երիտասարդ թեկնածու մը նոյն յանկերգով մերժեց Շիւքրանը: Հօրեղբայրս զայն ստուերի մը կը նմանցնէր ըսելով. «Քանի այս աղջիկը կը պտտի, կը կարծեմ որ ամբեւ ճառադայթներուն տակ, անհանգիստ դիրքով մը պառկեր եմ, զով շուք մը կ'իջնէ վրաս եւ հանգստութիւնս կը վերագտնեմ»:

Շիւքրան յամառօրէն կը մերժէր տեղի ունեցող ամուսնութեան առաջարկները.

— Պարտականութիւնս չէ ամբարտաւան տակաւին ... ի՞նչ կ'ըլլայ հօրս վիճակը եթէ ես ամուսնանամ, կ'ըսէր:

Օր մը նորէն, լաւ դիրքի տէր

զարդով կ'երեւի ամէնէն արդիական և ազնուական շրջանակներուն մէջ անգամ մը որ նստի իր օդանաւը, անզուգական քաջութիւն և յանդգնութիւն ցոյց կուտայ: Ի հարկին օդանաւային ուեւէ խանգարում ինքը կը նորոգէ, մեքենայի վրայ հակելով իւղերու մէջ կ'աշխատի:

Տիկ. Մալիսօն այսօր իրաւամբ Անգլիոյ մեծագոյն պարծանքը եղող կիներէն և օդային դիւցազներէն մէկն է:

ԵՐԵՔ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐՈՒՆ

ՊՈՒՔՐԷՇ 12.—Եուկոսլաւիոյ խնամակալը և չեխ հանրապետութեան նախագահը 6 և 8 Յունիսի միջև Պուքրէշ պիտի այցելեն։ Դեռ չի հաստատուած կարգը լուրերու համաձայն, Փոքր Համաձայնութեան երեք արտաքին նախարարները և ընդհ. սպայակոյտներու նախագահները այս թուականներուն Պուքրէշ պիտի գտնուին։

Կը հաղորդուի որ Ռումանիոյ մէջ տեղի ունենալիք ռազմափորձերուն եուկոսլաւ և չեխոսլովաք մէկ մէկ վաշտ պիտի մասնակցին։

ՄԻՒԼԷՊԹԷԻ մէջ քարիւղի հարուստ հանք մը գտնուած է։ Արդարեւ վերջին հետախուզութեանց ընթացքին մեծ աղմուկով մը ցեխախառն քարիւղի լաւաներ դուրս ժայթքած են։ Հետախուզութիւնները կը շարունակուին։

ԱՔԱՅԻ վարչութեան կողմէ Ոսկեղջիւրի նաւարանին մէջ պատրաստուող կամուրջին Դատրգիւղի նոր նաւամատոյցին «տուպա»-ներուն շինութիւնը լրացած և վրայի շէնքին երկաթեայ կմախքի մասին կառուցման ձեռնարկուած է։ Նո. նաւամատոյցին շինութիւնը Յունիսի վերջաւորութեան պիտի լրանայ և պիտի զետեղուի այժմուհին նաւամատոյցին տեղ։

ՀԱՆԴԻՍԵԱՆ կոչուածներու այրինները և որբերու եռամեայ թոշակները Յունիսի վերջերը կարելի պիտի ըլլայ բաշխել, արուած ըլլալով որ երկար պիտի տեւէ նոր տարւոյ պիւճէին վաւերացումը Ազգ. Մեծ Ժողովին կողմէ։

ԱՆԳԱՐԱՆԻ ֆրանս. նորընտիր դեսպան Մ. Փոնսե Մայիս 15ին քաղաքս պիտի ժամանէ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՅԷ 500 գաղթականներ հասան քաղաքս և Թուզլա դրկուեցան։ Երկու չոգենաւեր 4000 ուրիշ գաղթականներ պիտի բերեն ամսոյս 15ին։ Այս վերջինները ե գեկանի շրջանին մէջ պիտի տեղաւորուին։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ 24 ընկերութեանց հակակշռումը կը շարունակուի տնտես. գործավարութեան քննիչներու կողմէ։ Ֆէօնիքս և Թիւրքիյէ Միլլի ապահովագրական ընկերութեանց հաշուեյարգարի գործողութեանց ձեռնարկուած է։

գործակցութիւն սպասել երկու հակառակորդ ճակատներէ, հոգ չէ թէ նոյն իսկ մէկ օրուան համար։

Այս պայմաններու տակ ողջմտութիւնը կը պարտադրէր որ ժամկայ մարմնի մը ծնունդ տուէր բոլորովին նոր անձերուն։ Իսկ գալով վերոյիշեալ որոշումին, հոն վեր առնուած «նկատելի»ները ոչ մէկ բանաւոր ու օրինաւոր հիմք ունին, և այն ազգայինը որ քիչ մը թափանցած է թէ ինչ ձեւով կը գործեն մեր ժողովները, խիստ դիւրութեամբ կ'ըմբռնէ թէ որոշումը արուած է ոչ հիմնուած, այլ բացարձակապէս ինչ ինչ նկատելի»ներու վրայ կապած չկայ թէ, ուշ կամ կանուխ, անելի պիտի մատնեն մեր համայնքին գործերը։

Օրինական տաբբական գիտելիք է թէ, երբ 9 անդամէ բաղկացած մարմնի մը 4ը միայն կը մնայ, ան ո՛չ թէ կը կորսնցնէ իր «օրինական թիւը» այլ իր օրինական գոյութիւնը, որով «վերակազմուելու» անուանով կատարուած այս լուծումը — անկախ պաշտօնի կոչուած անձերէն, որոնք յարգելի պէս սխալ է ու ապօրինի, և բնոյթը տանելու դէպ ի անիշխանութիւն, որ, աւելորդ է ըսել, ալ աւելի զարկ պիտի տայ մեր մասակարաբական գործերուն մէջ ծայր տալ սկսած է մախուսին ու կողոպուտին։

Վարչութեան այս լուծումը կը քաջալերէ միաժամանակ «արհեստով թաղականութիւնը» որ շատ վնասակար է և անիշխանութիւն առաջ կը բերէ։

Ցաւ կը զգանք տեսնելով որ մեր Վարչութիւնը հեռու կը մնայ իրատեսութենէ և հեռատեսութենէ, ինչ որ յուսախաբութիւն առաջ կը բերէ մեր մօտ։

ԼԻՍԷՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԿՐԴ. ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆՑ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

Կրթական գործավարութեան կողմէ պատրաստուած լիսէ, միջնակարգ և ուսուցչական վարժարաններու քննութեան կանոնագիրը նախընթաց օր հաղորդուեցաւ շահագրգռող վարժարաններուն։ Ըստ յիշեալ կանոնագրին, այս տարուընէ սկսեալ քննութիւնները հետեւեալ եղանակով տեղի պիտի ունենան։

Միջնակարգ վարժարաններու մէջ. դասարջանին վերջաւորութեան Ա. և Բ. կարգի աշակերտները «համոզում»ի (քանատթ) նիշով պիտի փոխեն իրենց կարգը։ «Համոզում»ի նիշերուն միջինը 5, իսկ տարւոյ վերջաւորութեան «համոզում»ի նիշը առնուազն 4 պէտք է ըլլայ։ Միջնակարգ վարժարաններու վերջին կարգերը «համոզում»ի նիշէն զատ բերանացի քննութեան մը ալ պիտի ենթարկուին։ Այս դասարանին համար «համոզում»ի նիշը առնուազն 4 պէտք է ըլլայ։

Լիսէներու Ա. Բ. և Գ. դասարանները ամէն դասէ տարին երկու գրաւոր քննութեան պիտի ենթարկուին, իսկ տարւոյն վերջաւորութեան «համոզում»ի նիշ պիտի ստանան։ Ուսանողներուն նիշերը ամբողջական պիտի ըլլան։ Եթէ ուսանող մը դասարջանին մէկ երրորդ մասէն աւելի բացակայի, պիտի կրկնէ կարգը։

Միջին թիւը հետեւեալ կերպով պիտի ստացուի. Առաջին քննութեան նիշին պիտի աւելցուի Բ. քննութեան և «համոզում»ի նիշերուն կրկինները և հինգով պիտի բաժնուի։ Եթէ միջինը առնուազն 5 ըլլայ աշակերտը պիտի կրնայ կարգը փոխել։ Վերաքննութեան նիշերը առնուազն 5 պէտք է ըլլան։ Լիսէի վերջին դասարանի աշակերտ մը, որ ձախողած է մէկ դասի մէջ, պարտաւոր չէ կրկնելու դասարանը։ Տարի մը յետոյ կրնայ նոյն քննութիւնը տալ։ Այս անգամ ձախողելու պարագային կը զրկուի շրջանաւարտի իրաւունքէն։

Լիսէէ շրջանաւարտները համալսարան մտնելու համար պարտաւոր են հասունութեան (օլկունլուք) քննութիւն մը եւս անցնել։ Այս քննութիւնները տարին երկու անգամ տեղի կ'ունենան Յունիսին և Սեպտեմբերին։ Յաջողելու համար թրքերէնի նիշը առնուազն 3, իսկ միւս դասերը 4է նուազ ըլլալու չեն։ Բերանացի և գրաւոր քննութեանց մէջ ստացուած նիշերուն գումարը առնուազն 10 պէտք է ըլլայ։

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲

ՊԱԳԴԷՐԳԻԻՂԻ Թազ. Խորհուրդը նկատի ունենալով գիւղին գերեզմանատան լքուած վիճակը, կազմած հինգ անդամներէ բաղկացած յանձնաժողով մը որ իր դիւանը կազմած է հետեւեալ կերպով. — Ատենապետ՝ Տ. Գազանճեան, ատենադպիր՝ Յ. Ֆրէնկեան, գանձապետ՝ Օ. Ճիվանեան, հաշուակալ՝ երկրաչափ Գումլուեան, անդամ Օ. Փափազեան։

Յանձնաժողովը արդէն իսկ գործի սկսած է և յուսալի է որ քիչ ժամանակի մէջ, շնորհիւ հոն նընդհատ ցնցեալ ունեցողներու օժանդակութեան, պիտի յաջողի գերեզմանատանը գտնել կարելի եղածին չափ բարեկարգ և կանոնաւոր վիճակի մէջ։

Այս առթիւ ուրախալի է նկատել թէ՝ Պագըրգիւղ կը բոլորէ լրիւ կայ բեղմնաւոր շրջան մը ու Ազգ. վարժարանն ալ, շնորհիւ Տնօրէն Պ. Շապոյեանի ջանքերուն, հետզհետէ գոնացուցիչ դիրքի մը կը տիրանայ։

«ԿԱՎՈՇ»ի խմբագիր Պ. Ե. Թօլայեան Խորհ. Հայաստան մեկնած է, վերջին 1800 հոգինոց ներգաղթի կարաւանին հետ։

ԴԱՇՆԱԿԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՓՐՕՖ. ԼԱՑՊՕՎԻՉԻ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ ՌԷՍԻԹԱԼԸ

տեղի կ'ունենայ այս Կիրակի, 17 Մայիս առաւօտեան ժամը 10ին

ՍԻՆԷ ՍԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

Ի մէջ այլոց պիտի նուագեն նաև հեռաւեալ Հայերը։— Մ. Սէմէրճեան, Ս. Թէլլալեան և Ա. Ալաչէմճեան։

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ ՀՌՉԱԿԻԵՑԱԻ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Կառավարութիւնը բազում գործաւորներ ԶԷՆՔԻ ՏԱԿ ԱՌԱՒ

ԱԹԷՆՔ, 13.— Բւլմանգակ երլրին մէջ 24 ժամուայ գործադուլ հռչակուած է ի նշան բողոքի Սելանիկի արիւնալի դէպքերուն։

ԱԹԷՆՔ, 13,— Այսօրուայ ընդհ. գործադուլին ստիպիւ կառավարութիւնը որոշած է բազմաթիւ երկաթուղիի հանրակառքի և նաւարանի բանուորները զինուորագրել։

Մասնագէտ զինուորներ պիտի ապահովեն էլեկտրական գործարաններու աշխատութիւնը։ Կիսապաշտօն շրջանակներէ կը հաղորդուի որ կառավարութիւնը յաջողած է համաձայնութիւն գոյացնել Սելանիկի ծխախոտի գործաւորներուն և գործարանատէրերու միջև։

ԱԹԷՆՔ, 12.— Մակեդոնիոյ ընդհ. կուսակալը լրագրողներուն յայտարարած է որ Սելանիկը կեդրոն որոշուած է յեղափոխական ձեռնարկի մը. սակայն այդ յեղափոխութիւնը զսպուած է։

Վարչապետ Մեթաքսաս կը հերքէ որ կառավարութիւնը մտադիր է տիքթաթէօրութիւն հաստատել։ Սալանիկի մէջ կացութիւնը կը պահէ իր ծանրակշիռ հանդամանքը։ Զինուորք, պահակներ, թանկեր զրահապատ ինքնաշարժեր բոլոր փողոցներուն մէջ կը շրջագային։ Թէև հանդարտութիւնը վերահաստատուած է քաղաքին մէջ, սակայն խանութներուն մեծամասնութիւնը փակ կը մնայ։

Ցարդ ձերբակալուածներու թիւը 150ի կը յանդի։ Առջի օրուայ ցոյցերու ընթացքին մեռեալներուն համար հետեւեալ վերտառութիւնները դրուած են արիւնով.—

Այստեղ, սպաննուեցաւ այն մարդը որ կ'աշխատէր իր հացը չահելու համար։»

ՆԵՂՈՒՑՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ

ՊԻՏԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒԻ ՅՆՍ. 25ԻՆ

Ժընեւէ ստացուած տեղեկութեանց համաձայն, արտաքին գործավար Թ. Բիւշիւ Արաս նախընթաց գիշեր Նեղուցներու խնդրոյն մասին երկար տեսակցութիւն մը ունեցած է իտալ. պատուիրակութեան պետ պատոն Ալոյիզիի հետ։

Ազգաժողովի շրջանակներէ ըստացուած տեղեկութեանց համաձայն, Յունիս 25ին Լէման լճին քով և Ժընեւի արեւելակողմը գտնուող Մօնթրէօ քաղաքին մէջ պիտի գումարուի այն խորհրդաժողովը որ պիտի քննէ Նեղուցներու վերազինման մասին Թուրքիոյ առաջարկը։ Այս խորհրդաժողովին մէջ բացի Նեղուցներու պայմանագրութեան ստորագիր Անգլիա, Ֆրանսա, Իտալիա և Ճափոնի պետութիւններէն, Սեւ ծովեան և Միջերկրականեան պետութիւններէն Ռուսիա, Ռումանիա, Եուկոսլաւիա, Պուլկարիա և Յունաստանի պատուիրակները պիտի մասնակցին։ Թուրք կառավարութիւնը ապահովութիւն տուած է որ Նեղուցներու պայմանագրութեան տնտես. և առեւտր, տրամադրութիւնները պիտի պահուին։

*** «Փէթի Մարսէյէ» թերթը կը հրատարակէ Պերլինէ ստացած հետեւեալ հեռագիրը.

Ֆրուփի գործարաններուն և Թուրք կառավարութեան միջև Նեղուցներու ամրացման մասին ձեռնարկուած բանակցութիւնները մեծ թափով կը շարունակուին։ Գերմանիա հասած են թուրք 10 սպաներ և երկրաչափներ որոնք պիտի այցելեն զէնքի ճարտարարուեստի կեդրոնները և ի մէջ այլոց Ֆրուփի գործարանները. Աւելի վերջ, երկրորդ մարմին մը ալ պիտի դայ։

Միւս կողմէ Թուրք կառավարութիւնը ոուս զէնքի գործարաններու հետ նոյն ձեւով սակարկութեանց ձեռնարկած է։

«Ճումհուրիյէթ» արձագանգ հանդիսանալէ վերջ այս լուրին, դիտել կուտայ.—Զենք գիտեր թէ որքա՞ն ճիշդ է այս լուրը։ Միայն սա գիտենք որ թուրք ճարտարարուեստները և սպաները ոչ միայն Գերմանիոյ Ֆրուփի գործարանը, այլ եւրոպական զանազան երկիրներու գործարանները այցելած են։ Զարմանալի է սակայն նընչանակութիւն մը տալ ամէն ատեն տեղի ունեցող այս քննական այցելութիւններուն, հետեւցնելով որ բանակցութեան ձեռնարկուած է Ֆրուփի գործարանին հետ։

ԹՐՔԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԻՆ ՀԱՅԿԵՐՈՄԹԸ

ՓԱՐԻԶ, 13. — Թուրքիոյ դեսպանը և Տիկինը ի պատիւ Ֆրանս. դեսպան Փոնսոյի և Տիկնոջը, սարքեցին հացկերոյթ մը, որու ներկայ կը գտնուէր Սուրիոյ Ֆրանս Բարձր քոմիսէր Մարթէլ, արտաքին գործերու տնօրէն Պոլկթոն և Տիկինը, ինչպէս նաև դեսպանատան բարձր պաշտօնատարներ։ Փոնսո երէկ գիշեր մեկնեցաւ Փարիզէ՝ երթալու համար Անգարայի իր պաշտօնատեղին։

ԿԱԶԻ կամուրջին շինութեան անհրաժեշտ պատրաստութիւնները լրացած են։ Այսպէս վերցուած են Ունքարանի կամուրջին երկու կողմի տաղաւարները։

100ԻՆ 50 ԶԵՂՔ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱՅԻ

ԱՆԺ ԲԹՈՒ

խիստ հետաքրքրական վէպին

ԲՈՒՆ ԳԻՆՆ Է 75

Հասցէ՝ Ղալաթիա, Թիւնէլի քով, Պիլլուր փողոց, թիւ 10 «Արթուն» տպարան։

100ԻՆ 50 ԶԵՂՔ

Տ. ՏԱՆՏՕՐԻԱ

Յուղարկաւորութեան կազմակերպիչ հաստատութիւն

Հիմնուած 1889ին

Պէյօղլու, Ամալը Մէքսիմ թիւ 20

Հեռաձայն 41630

Յուղարկաւորութեան ամէն գործ կը սառանձնենք. Մեր ապրանքները լաւագոյն և ժամանակին են. 40 տարիէ ի վեր մեր աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստուին։ Կը տրամադրենք դագաղներ, ծաղկեպսակներ, դագաղակիրներ, կը կատարենք ձեւակերպութիւններ, կը պատրաստենք մահազգներ ու մահարձաններ։

Գիշերային ոպասարկութիւն թէլքոն, Պալքօն Զրքմաղ փող. 9։ Հեռաձայն 44031

Դագաղակիր գներ 3 ոսկիէն սկսեալ

ՏԻԿԻՆՆԵՐ՝ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ՝

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ՈՐ ՁԵՐ ԳՈՒԼՊԱՆԵՐԸ ՄՆԱՆ ՄԻՇՏ ՆՈՐ

ՄԻՇՏ ՆՈՒՐԲ

ՄԻՇՏ ՓԱՅԼՈՒՆ

Գործածեցէք ՖՕՌԹԻՊԱ. ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՆԻՒԹԸ

զոր քսելով ձեր գուլպային մաշելու հաւանականութիւնը ուղեցող աղդերը, կատարելապէս ապահոված կ'ըլլաք անոր տոկունութիւնը։

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ. — Մ. ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ

Փնտռել բոլոր մեծ գեղարանները և արդուզարդի իրեղէն վաճառող խանութներուն մէջ։

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

ԹԷՓԷԻՊԱՇԻՐԻ ԱՄՓԻԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ 20.30ԻՆ

ԱՅՆՈՐՈՋ ԳԱՏԸՍԸ

Վեց արարքով

Հեղինակ՝ Միւսահիպզատէ Ճէլալ

Երաժշտ. Ճէլալ Բէչիտ

ԲՈԼՈՐ ՏԵՂԵՐՆ ԱԼ 50 ՂՐՈՒՇ ԵՆ

ՖՐԱՆՍ. ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

ՓՐՕՖ. ՋԱԹԻ ՍՈՒՆԿՈՒՐ

Սկսած է ներկայացնել ոգեհարցութեան յուզումնաւոր եւ խորհրդաւոր փարձերը։

Ամէն գիշեր երեկոյթ՝ ժամը 21ին, իսկ շաբաթ եւ կիրակի օրերը ցերեկոյթ՝ ժամը 17ին։

Գիները՝ 100, 75, 60, 50 ղրշ., օթեակ՝ 400, 300։

HOLASOL.Tırnak.Cilası

ՀՕԼԱՍՕԼ

ՍԱԼՕՆՆԵՐՈՒՆ ՓԱՌՔՆ Է

Ձեռքերուն գեղեցկութիւնը եղունգներուն տրուած ֆինամքէն կախում ունի։ Թուրքիոյ և ամբողջ աշխարհի մէջ գնահատուած Հօլասօլ եղունգի ջնարակով միայն կարելի է ձեռքերը գեղեցկացնել։ Մեր երկրին մանիքիւրի լաւագոյն սալօնները ու մեր նրբաճաշակ կիները միշտ կը նախընտրեն Հօլասօլի եղունգի ջնարակը ու զայն կը գործածեն։ Որովհետեւ այս ջնարակը ամէն գոյներով, ինչպէս նաև սափոփի գոյնով պատրաստուած է, բոլորին գոհացում տալու համար։

Ուշադրութիւն ՀՕԼԱՍՕԼ մարքային։ Մեծաքանակ կը ծախուի Պոլիս Մարքուիչլար Ալաճա Համամ թիւ 7։

ԳՐԻԳՈՐ ԻԶՍԻՏԼԵԱՆ

ԴԵՐԶԱԿ

Փարիզէն վերադարձած ըլլալով, կը ծանուցանէ իր յարգելի յաճախորդներուն թէ՝ յետ այսու այրերու ամէն տեսակ հագուստներ և վերարկուներ, ինչպէս նաև կիներու յատուկ թայեէօռ և քլասիք մանթօներ պիտի պատրաստուին իր աշխատանոցին մէջ, փարիզեան ամենավերջին նորաձեւութեամբ։

ՀԱՍՑԷ.— Քարաքէօյ, Թիւնէլի կից, Մէրթէքպանի փողոց, Հուլուսի պէյ խան, թիւ 1—2։ Հեռաձայն՝ 41098։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ

Անգլիական եւ ուրիշ ամէն տեսակ առաջնակարգ կերպասներ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԱՐԱՃՃԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 36

Մեր վաճառատունէն առեւտուր ընողները բացարձակապէս կրնան վստահ ըլլալ թէ երբեմ չպիտի խաբուին, որովհետեւ մեր անձեղ եւ աճեղի սկզբունքն է՝

ՊԱՏՈՒԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԲԻԶՈՎ ԳՈՂԱՆԱ

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇՆ ԶԱՐՇԸ ԳԱԲՈՒ — ՍԻՆԷ ԱԶԱՆՔ — ԿԷՏԻԿ ՓԱՇՆ ԶԱՐՇԸ ԳՈԲՈՒ

ԱՅՍՕՐՈՒԸՆԷ սկսեալ մինչեւ մէկ շաբաթ շարունակ

Երկու մեծ և սքանչելի ֆիլմ մէկ անգամէն

ՈՍԿԻ ՓՆՏՌՈՂ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ

ԵՒ

ԱՄԷՆ ԲԱՆ ՅԱՂԹԱԿԱՆԻՆ

Թուրքերէն խօսուն ֆիլմ — Յաւելուածաբար քոմիք

Türkie Cumhuriyet Merkez Bankasi

9 ՄԱՅԻՍ 1936

(ՊԵՏԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ)

ԳՈՅՔ

ԱՆՏՈՒԿ	Քիլո	Թրք. Ոսկի	Թրք. Ոսկի
Ոսկի ձոյլ վիճակի մէջ	16.940.430	23.828 070.—	
Թղթադրամ		12.052.717.—	
Յանրուք		485.605.35	36.366.852.75
Տեղական բրքակիցներ			
Թրք. ոսկի		2,082.762.78	2,082 762.78
Արտասահմանի բրքակրցներ			
Ձոյլ ոսկի քիլո	4 524,006	6.363.376.11	
Ոսկիի վերածելի ազատ տրվիզներ		606 520.63	
Ուրիշ տրվիզներ և պարտական քլիրինկի մնացորդներ		17 675.931.33	24 645.828.07
Գանձատոմս			
Շրջաբերութեան մէջ եղող Թղթադրամի ստանձնուած վոխարժէք		158.748.568.—	
Օրէնքին 6 և 8րդ յօդուածներուն համաձայն պետ. գանձին կողմէ վճարուած		11.907.891.	146.840.672.—
ԴՐԱՄԱՊԱՆԱԿ			
Գանձատոմսեր		1.671.000.—	
Մուրհակներ (առեւտր)		8.923.249.60	10.599.249.60
ԱՐԺԵԹԻՒԼԹԵՐ			
Ա.— Շրջաբերութեան մէջ գտնուած թղթադրամի իբր երաշխաւորութիւն ունուանական արժէքով)		34.306.087.56	
Բ.— Արժեթուղթ և պարտաթուղթ		4.307.923.59	38.614.011.15
Դրամ ոսկիի եւ «տրվիզ»ի վրայ ավանս		30.463.13	
Գանձուվճեռու ի հաշիւ ավանս		6.558.203.71	6.588.666.84
Բաժնեհարեր զանազանք			4.500.000.—
			3 911 563.06
2 Մարտ 1933 Մուսթանէն ոսկեայ		Գումար	274.149.605.85

Զեղչի հասնմաւորի 6 100ին 5.50

ՊԱՐՏՔ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ		Թրք. Ոսկի
Պահեստի դրամ		15.000.000.—
Շրջաբերութեան մէջ գտնուած թղթադրամ		1.551.182.53
Ցանձնառութեան առնուած թղթդր.	158.748.563.—	
Օրէնքին 6 և 8րդ յօդուածներուն համաձայն պետ. գանձին կողմէ վճարուած	11.907.891.—	
Ցանձնառութեան առնուած թղթադրամներուն այսօրուան մնացորդը	146.840.672.—	
Ամբողջովին ոսկիով ապահովուած յաւելուածաբար քրջաբերութեան եղած թղթադրամ	16.000.000.—	162 840.672.—
Աւանդներ Թուրք դրամով		17.988.978 39
Տրվիզ յանձնառութիւն		
Ոսկիի վերածելի արվիզներ	2.708.289 39	
Ուրիշ արվիզներ և պահանջոց քլիրինկի մնացորդներ	20.226.751.37	22.935.046.76
Զանազան		53.833.726.17
Գումար		274.149.605.85

Ոսկիի փոխարեն կանխավճար 100ին 4 50

ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՊԵՐՔՈ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, Զինիլի Բըխթըմ խան Ա. յարկ, թիւ 93. 95, 97։ Թէլէֆոն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնումներ դէպի Անվէրս, Ռոթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Ceres այժմ Պոլիս է
Orestes Բեռ կ'առնէ Մայս 11-16ին

Գեաներու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հռենոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Orestes Մայիս 15ին
Ulysses Մայիս 2ին

Ամսթէրտամէն մօտայուտ մեկնում

Hermes Մայիս 6ին
Herceles Մայիս 20ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եոքոհամայի, Բօպի, Տէյրէնի, Զինկթաայի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկաբուրի, Գոլոմպոյի. Սուէզի, Բօսթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջև։

Պիրէոն, Մարսիլիա, Պարչէլոնա, Վալէնսիա, Լիվերբուլ և Կըլասքօ։

Lima » Մայիս 20ին
Toyooka » Յունիս 20ին
Drkar Յուլիս 20ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Զրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ։

Հարիւրին 5) զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՊԵՐՔՈ Կալաթա, Զինիլի Բըխթըմ խան, Ընկերութիւնը որ Սիթ ընկերութիւն ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

ԼՈՅԴ ԹՐԻԷՍԹԻՆՈ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ԱՍԻՐԻԱ

Դշ. 13 Մայիս, ժամը 17ին, դէպի Պուրկազ, Վառնա, Փոնթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ։

ՄԷՐԱՆՕ

Երկ., 14 Մայիս, ժամը 17ին դէպի Փիրէա, Նափօլի, Մարսիլիա Ճէնովա։

ԲԱԼՏԷԱ

Երկ., 14 Մայիս, ժամը 17ին, Գավալա, Սելանիկ, Կոլոս, Փիրէ, Փաթրաս, Այսարանտա, Պրէնտիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

ՃԷԼԻՕ

Ուր... 15 Մայիս, ժամը 9ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրէնտիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյդ Թրիէսթինոյի ընկ. Գործակալութեան. Մէրքէզ, Բըխթըմ խան Կալաթա, թէլէֆոն 44877 8 9 և կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ թէլ. 44656։

Գործակալութիւնս հոլանտական շոգենաւային ընկերութեան մէջ ունի կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու» համար ապրանքներ ընդունիլ և փոխարէն ուղղակի քօնոսամենտ տալ։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

ՓԱՓԿԱՃԱՌԱԿՆԵՐՈՒՆ..

Փորձեցէք մեր նոր հնարած ՓՈՐԹԱԹԻՖ ՓՈՒՌԸ, այլեւս ազատած կ'ըլլաք փռապաններու քարբխներէն և աւելորդ ծախքերէ։

Էքօնոմիք և արագ. համեղ ուտելիքներ կը պատրաստուին, բասթա, կաթ, խմորեղէն, կիւվէճ եւն.։ Գործածութեան եղանակը շատ դիւրին է, օդային կազով, փեթրոլով և փայտ ածուխով։

Գինը խիստ դիւրամատչելի է։ Միմիայն 30 կիկ ոսկի տալով կ'ունենաք 30—50 ոսկի արժող կազի և ելեկտր. փուռերուն գործը տեսնող և շատ աւելի էքօնոմիք փուռ մը։

Դիմել ստորեւ նշանակուած վաճառատուները, որոնցմէ գործածութեան եղանակի մասին կրնաք մանրամասնեղեկութիւն ունենալ։— Բանկալթի, Հարպիէ վրժ.ին դէմ թիւ 337, Նալպուր Պ. Լեւոն, Կալաթա, Գարաքէօյ, կամուրջին մօտ, Ֆէրմէնճիլէր փողոց, քօլոնիայի ատ.փօ, թիւ 149 Պ. Բաֆֆի, Պէյօղլու, Եէնի Զարշը, չիտակի վրայ. թիւ 214 Պ. Ժօզէֆ։

Հրապարակ ելաւ

ՆՈՐ ՅՈՅՍ Շաբաթաթերթին 56ՐԴ ԹԻՒԸ

ՀՈՒ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԱՅԼԱԶԱՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ

ԿԸ ԲՈՎԱՆԴԱԿԷ ՆԱԵՒ

ԶԱՊԷԼ ԷՍԱԵԱՆԻ

ՍԻԼԻՀՏԱՐԻ ՊԱՐՏԷԶՆԵՐԸ

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ

ՎԱՐՈՒԺ ՔՕԼՕՆԻԱՆ

ԱՆԲՈՒՆ ԱՆՅՈՒԱԾ ԳԻՇԵՐ...

Ինչո՞ւ կը տառապի աղ։ Մէկ հատ ԳՐԻՓԻՆի քաշէ՞ն կը բաւէ փարատելու անոր անտանելի ցաւը։

ԳՐԻՓԻՆը կ'անցընէ գլխու և ակռայի ամէնէն սաստիկ ցաւերը։

ԳՐԻՓԻՆը չուտով կ'անհետացնէ պաղառութենէ առաջ եկած բոլոր ցաւերը, խոցուածքները և խիթերը։

ԳՐԻՓԻՆը չատ ազդու է գլխու և ուրիշ հարբուխներու դէմ։

ԳՐԻՓԻՆը ջերմապէս կը յանձնարարուի մէջքի և ջիղի ցաւերու և յօղացաւի դէմ։

GRiPiN Ը

Զի խանգարեր ատամոքը և՝ չի՝ յոգնցներ՝ երիկամունքը։

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR

ԲԱՍԹԻԼ ՖՕՌ
ԳՍՐԾԱԾՈՂՆԵՐԸ

Հարբուխի, հազի, չունչի նեղութեան չեն բռնուիր, իրենց ձայները չեն մարիր, շնչերակները չեն հիւանդանար, կոկորդնին չի ցաւիր։

Ա ԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ)(24)(

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

Իզապօ Թագուհին

ԻՆՉ ԵՂԱՒ ՌՕԶԼԻՍ

—Ազուոր դեսպակ մը և զինուած մարդեր, որոնք կանգ առին քաղաքէն դուրս։ Եւ այդ զինուորները նիզակներ կը կրէին ու Ս. Անտրէի կարմիր խաչը ունէին գրահներուն վրայ։

Վալանթին սարսռաց...։

— Պուռկոնեի խաչը, մրմնջեց.

— Ու կին մը վար իջաւ, քաշկռտելով այս աղջիկը. չարունակեց Կիյյօմէթ։ Ես հետապնդեցի անոնց և տեսաւ որ Օռլէանի դքսուհին, այսինքն Ֆրանսայի թագաւորութեան ամենամեծ անձնաւորութեան կինը (քանի որ խենդ թագաւորին կարեւորութիւն չէին տար այն ատեն) հանդարտօրէն թեւերուն մէջ կ'առնէր այդ խեղճ ըզգեստներ հագած աղջնակը և կը քալէր դէպի իր գողտրիկ դեսպակը, ժպտադէմ, իր թաւիշէ վերարկուին տակ առած անանուն աղջի՛կը։

Ամբոխը զրաւուած, հեւասպառ մնաց։ Ո՛չ մէկ ճիչ բարձրացաւ։ Բայց ամբողջ այդ բազմութիւնը աւելի խորունկ խոնարհութիւն ըրաւ դքսուհիին ճամբուն վրայ և բազմաթիւ այքեր թրջուեցան։ Վալանթինի իր դեսպակին մէջ մտնելէն ետք է միայն որ սրտաբուխ բացականչութիւն մը բարձրացաւ մինչեւ երկինք։

Վալանթին բարձիկներուն վրայ դրաւ նուազած Ռօզլիսը, զոյգ տուաւ դեսպակին վարագոյրները։ Մինչ պատուոյ տիկիններն ապշած կը նայէին, դքսուհին իր քաղցր ժպիտով ըսաւ անոնց.

— Ո՛չ, ոքի բան պէտք չէ ըսէք այսօրուան դրածիս մասին։

— Տիկին դքսուհին ծածկե՞լ կ'ուզէ իր բարեգործութիւնները, ըսաւ տիկիններէն մին։

— Ո՛չ, բարի Շաթիյօնս, այս զեղեցիկ աղջկան կեանքը ապահովաբար վտանգի մէջ պիտի ըլլայ, եթէ երբեք հակցուի թէ և՛ս է որ առած եմ զայն։

— Եւ ինչո՞ւ համար, տիկին, հարցուց Շաթիյօն հեռաքրքիր,

Ու Վալանթին տը Միլան պատասխանեց.

— Պուռկոներ կամ Նըվէր... մէկը կամ միւսը, չեմ գիտեր երկուքէն ո՞րը, բայց պիտի գիտնամ ատիկա։ Բայց մէկէն կամ միւսին համար, այս անուն չունեցող աղջիկը անհայի անուն մը պիտի կրէ. անիկա պիտի կոչուի Զղջումը. կամ թերեւս Վրէժխնդրութիւն։

ՍՈՒ. ԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏ
ԵՒ ԺԱՆ ՍԱՆ ԲԷՕՐ ԴԷՄ ԴԷՄԻ

Երբ Հիւթրլօնի աշտարակին երկու բանտապահները տարին Հարտի տը Բասավանը, Ժան տը Պուռկոնը, Նըվէրի կոմսը կամ Ժան Սան Բէօր, վստահ թէ իսպառ ապահովցուցած է իր հանգարտութիւնը՝ մէջտեղէն վերցնելով ականատես վկան, գիշերուան մնացած մասը անցուց Պոթրէյյիսի պալատին այդ մեծ սրահին մէջ. ու մինչեւ արեւածագը չարունակեց իր խորհրդածութիւնը։ Հարտի տը Բասավան նստուած էր Հիւթրլօնի մահացնող փոսերուն մէջ. ապիկ պարզապէս միջադէպ մըն էր, արդէն իսկ մոռցուած միջադէպ մը։ Մոռցուած էր նոյնպէս առեւանգուած իր աղջկան, որ հեռաւոր գիւղի մը մէջ պիտի ցանցարուէր։ Մոռցուած էր նաև մահը Լօրանս տը Բէօնի։ Միջադէպե՛ր, խե՛ղճ միջադէպե՛ր։ Այս քանի հինգ տարու երիտասարդին համար հարցը կը ներկայանար ահռելի և պարզ ձեւերով.

— Ըլլալ թագաւորը այն պերճաշուք թագուհիին որ կը հրամայէ մարդերուն, գաղաններուն ու թռչունաև դժոխքին (Սայթանային վրայ կը մտածէր)։ Պուռկոնեի դքսութիւնը միացնել Ֆրանսայի թագաւորութեան։ Նուաճել Գերմանիան և Իտալիան, վերականգնել արեւմտեան կայսրութիւնը։ Գլխուս վրայ Շառլըմանի թագը։ Ասոր համար նախ ազատ ըլլալ, այսինքն սպաննել Մարկրիտը. կի՛նս։ Յետոյ Պուռկոնդուքս ըլլալ, այսինքն սպաննել տիրող դուքսը։ Այդ ածգին ասիկա պէտք է վճռել և պատասխանել Իզապոյի։

Առտու եղաւ։ Սէն Բօլ ապարանքը արթնցուցուեցաւ, սկսաւ ապրիլ իր աղմկալից կեանքը։ Լեցուեցաւ մեծաշուք ազնուականներով, որոնք կը մատուցանէին Իզապո տը Պավիէրի։ ուր իրենց թագաւորին պալատը, ոչ թէ այնտեղ ողջունելու համար Շարլ Զ. թագաւորը այլ իրենց ուժերը նուիրելու համար իշխանութեան սիրոյն իրարու հետ վիճելու։

Շար.